

1883 — kun ca. 8 Dage, foriuden den svensk-norske Traktat affluttedes, og altsaa paa et Tidspunkt, da det var tilstrækkelig notorisk, at en Traktat med Spanien kun kunde opnaas ved at indrømme bestemte Nedsættelser paa forskjellige Toldsatser, som for Danmarks lige saa vel som Sverig-Norges Vedkommende væsentlig maatte blive dem for Vin og Frugter — udtalte Følgende:

„Endnu finder man Anledning til at fremsætte nogle Bemærkninger om det under Forhandlingerne saavel i Landstinget som i Folkethinget fra flere Sider fremdragne Spørgsmaal angaaende Handels- og Skibsfartstraktater. I saa Henseende har Danmark stillet sig paa det Standpunkt, ikke ved Traktat at binde sig til bestemte Toldsatser og i det Hele saavidt mulig at holde sig udenfor den europæiske Traktatbevægelse. Dette kan mulig i tidligere Tid have været rigtigt. I de senere Aar have Forholdene imidlertid i denne Henseende forandret sig. De europæiske Magter vise mere og mere Tendents til at indgaa Handelstraktater, ved hvilke de gjenfaldig tilstaa hinanden specielle, undertiden vidtgaaende Begunstigelser, og de enkelte Stater, der som Danmark staa udenfor Kredsen af de traktatbundne Lande, komme derfor let i en mislig Stilling, da de i mange Tilfælde maa betale høiere Afgifter af deres Varer og Skibe end andre. En saadan isoleret Stilling er ikke heldig for et lille Land som Danmark og vil paa mange Maader træde hindrende i Veien for den videre Udvikling af vor Udførsel og vor Skibsfart. Flertallet tror derfor, at man bør bestræbe sig for at faa affluttet Handelstraktater, hvorved vi kunne erholde i alt Fald Retten til at behandles i Lighed med andre „mest begunstigede Nationer.“ Finantsministeren har ved denne Sags første Behandling i Folkethinget udtalt, at han vilde bestræbe sig for at opnaa Handelstraktater med Spanien og Frankrig, og Flertallet billiger ganske dette, selvfølgelig under den Forudsætning, at de Offre, vi maa bringe, komme til at staa i et rimeligt Forhold til de Fordele, vi opnaa.“

Mindretallet, der med Hensyn til den sidste Betingelse foran har udviklet sin Opfattelse af de faktiske Forhold, kan ikke se rettere, end at denne Udtalelse, som det iøvrigt for sit Vedkommende anser for fuldkomment rigtig, maatte indeholde en stærk Opfordring til Regjeringen om at søge at bringe en Traktat tilveie, og tvivler ikke om, at den ogsaa er bleven opfattet saaledes af Regjeringen. Yderligere Tilskyndelse i samme Retning fik den nemlig senere i Oktober 1883, da Finantsudvalgets Ordfører (Holstein), der gik ud fra „at Regjeringen ikke har set sig i Stand til at staae nogen Traktat med Spanien“, i den Anledning udtalte Følgende: „Det er ganske rigtigt, den høie Regjering har bragt det dertil, at Danmark er det eneste Land, der ikke har opnaaet nogen Handelstraktat med Spanien. Det er et Spørgsmaal, som jeg dog ikke skal komme nærmere ind paa nu, men jeg skal blot sige, at det er en fuldstændig Misforstaaelse, naar det i Sommerens Løb og ved forskjellige Leiligheder betragtes som en ganske ligegyldig Ting, om vi opnaa en saadan Forstaaelse eller ikke. Sagen er bleven betragtet som et islandst Anliggende, som et rent Klippispørgsmaal, der ikke vedkom vor kommercielle Udvikling. Det er naturligtvis kun Ulyndighed og total Uvidenhed, der kan sige den Slags Ting, thi i vort Land staaer Spørgsmaalet om, hvorvidt vi skulle have Handelen paa Island, eller Norge skal have den, i Forbindelse med, hvorvidt vor Skibsfart skal have den Udvikling, som den vilde kunne faae, dersom vi fik en virkelig gunstig Traktat med Spanien, om vi med andre Ord skulle overfløies paa et Marked endnu, og derpaa lægger jeg ikke saa lidt Vægt i Diebliffet, da vi uden, og maaske med Regjeringens Skyld efterhaanden ere komne i en mindre gunstig Stilling overfor andre europæiske Markeder, navnlig ogsaa de nærmeste Lande, og da vi altsaa maa ønske at aabne os saa mange Handelsveie som muligt.“

Dersom Regjeringen har taget feil ved at forstaa disse Udtalelser som en bestemt